

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / hbo-bacheloropleiding tot Tolk NGT van de Hogeschool Utrecht

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Hogeschool Utrecht
30 juni 2014	Naam opleiding	:	hbo-bachelor
onderwerp	Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / hbo-bacheloropleiding tot Tolk NGT (240 ECTS)		
Besluit	Datum aanvraag	:	19 december 2013
accreditatie hbo-bachelor	Varianten opleiding	:	voltijd, deeltijd
Opleiding tot Leraar	Extra	:	Associate degree programma Schrijftolk (sinds september 2007)
Nederlandse Gebarentaal (NGT)	Afstudeerrichtingen	:	Leraar Nederlandse Gebarentaal
/ Bacheloropleiding tot Tolk NGT		:	Tolk Nederlandse Gebarentaal
van de Hogeschool Utrecht	Locatie opleiding	:	Utrecht
(002413)	Datum goedkeuren	:	12 augustus 2013
uw kenmerk	Datum locatiebezoeken	:	11 september 2013
O&O/TdD-IdJ/2013-990	Datum visitatierapport	:	6 december 2013
ons kenmerk	Naam VBI	:	Hobéon
NVAO/20142417/AH	Instellingstoets kwaliteitszorg	:	Positief onder voorwaarden, besluit van 15 april 2013
bijlagen			
3			

Beoordelingskaders

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523) alsmede het Protocol toetsing Associate-Degreeprogramma door de NVAO.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het panel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Instituut voor Gebaren, Taal & Dovenstudies (IGT&D) van Hogeschool Utrecht biedt onder andere de bacheloropleiding Leraar/Tolk Nederlandse Gebarentaal (NGT) en het Associate degree programma Schrijftolk.

De tolk NGT en de schrijftolk zijn werkzaam in velerlei situaties waarin communicatie tussen horende mensen enerzijds en dove, ernstig slechthorende, doofblinde en/of plots-laadove mensen anderzijds een rol speelt en waarbij door één of beide partijen een tolk NGT en/of

Pagina 2 van 9 stemtolk of een schrijftolk wordt gewenst. Een schrijftolk maakt daarbij gebruik van een speciaal toetsenbord (Veyboard of Velotype), aangesloten op een computer en eventueel een beamer, maar hij kan ook pen en papier gebruiken.

De leraar NGT is met name werkzaam in het doven- en slechthorenden onderwijs en in het volwassenenonderwijs. De leraar kan ook scholing geven aan (groepen) mensen die in hun werk te maken krijgen met doven/slechthorenden, zoals medisch personeel in een ziekenhuis. Naast NGT als eerste of tweede taal kan de leraar NGT ook Nederlands ondersteund met Gebaren (NmG) onderwijzen en informatie bieden over de maatschappelijke positie en de cultuur van doven.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

- bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - goed
- Associate degree Schrijftolk (voltijd) – goed

De hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT en de Associate degree Schrijftolk hebben in nauw overleg met de beroepsverenigingen beroepsprofielen opgesteld. Op deze beroepsprofielen heeft de opleiding vervolgens de eindkwalificaties voor de uitstroomvarianten Leraar NGT en Tolk NGT en de eindkwalificaties voor de Schrijftolk gebaseerd. Het panel heeft kennisgenomen van deze eindkwalificaties en is van oordeel dat deze voldoen aan het vereiste bachelorniveau respectievelijk Ad-niveau.

Het IGT&D houdt de eindkwalificaties actueel door onder andere regelmatig te overleggen met vertegenwoordigers van beroepsverenigingen zoals de Nederlandse Schrijftolken Vereniging (NSV), de Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG) en de Vereniging Leraren Levende Talen (VLLT)–NGT en met andere overlegorganen over actuele ontwikkelingen in het nationale en internationale beroepenveld en over de eisen aan de kennis en vaardigheden van de leraar NGT, tolk NGT en schrijftolk.

Ook met internationale partners, waaronder het National Technical Institute for the Deaf (NTID) van Rochester Institute for Technology in de VS en met het internationale werkveld waaronder de European Federation of Sign Language Interpreters (EFSLI), heeft het IGT&D hierover regelmatig contact.

Het panel is van oordeel, dat het IGT&D met de goede partners in gesprek is. Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding de eindkwalificaties heeft opgesteld en het niveau van de eindkwalificaties en de aansluiting op het beroepenveld hebben geborgd. Het panel is eveneens positief over het feit, dat het IGT&D recent heeft gewerkt aan de nadere uitwerking van de eindkwalificaties in verschillende niveaus, aan het opzetten van een kennisbasis voor de opleiding en het uitwerken van Europees Referentie Kader (ERK)-NGT-niveaus. Ook daarmee toont de opleiding aan nauw aan te sluiten bij de eisen vanuit het beroepenveld.

Het panel is op basis van bovenstaande van oordeel, dat zowel de bachelor als de Associate degree een 'goed' verdienen voor deze standaard. Met name het grote internationale netwerk waarin de opleiding haar eindkwalificaties actueel houdt, weegt zwaar mee in de totstandkoming van dit oordeel.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

- bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - voldoende
- Associate degree Schrijftolk (voltijd) – voldoende

Pagina 3 van 9 Het panel is van oordeel, dat de opleiding wordt verzorgd door een sterk inhoudelijk gericht team. De docenten zijn vakbekwaam en tonen een grote gedrevenheid. Met elkaar zorgen de docenten voor een samenhangend programma met een voor zowel de bachelor als de Associate degree generiek deel en daarnaast met een specifiek deel voor de Associate degree en de twee uitstroomvarianten bacheloropleiding afzonderlijk. Dit programma stelt de studenten voldoende in staat de vereiste competenties te verwerven. Binnen de generieke onderdelen kunnen de studenten hun kennis, vaardigheden en (beroeps)attitude met betrekking tot NGT, Dovenstudies, Taalkunde en Sociaal Bewustzijn, ontwikkelen. Met de zogenaamde 'onderdompelingsweken' zorgt de opleiding er goed voor dat studenten zo snel mogelijk vertrouwd raken met de Nederlandse Gebarentaal. Het panel beveelt de opleiding wel aan structureel aandacht te besteden aan de regionale varianten binnen NGT en ook het lexicon van deze varianten in de lessen aan te bieden.

In de specifieke onderdelen van het programma biedt de opleiding de studenten voldoende mogelijkheden om zowel binnenschools als buitenschools hun beroepsvaardigheden als leraar respectievelijk als tolk of schrijftolk te ontwikkelen. Dit gebeurt voor de schrijftolk en tolk NGT onder andere tijdens de praktijknabije situaties waarbij zij moeten tolken voor dove gasten die zijn uitgenodigd op het instituut.

Buitenschools doen de studenten ervaring op tijdens de stages.

Het is belangrijk dat het IGT&D actief werkt aan het garanderen van voldoende stageplaatsen voor met name de tolken NGT, zodat zij de benodigde 'vliegreun' kunnen maken.

Met de aandacht voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden en het laten uitvoeren van praktijkgericht onderzoek in de bacheloropleiding en met het opstellen van de ERK-NGT niveaus en het invoeren van NGT-assessments om nauwkeuriger het niveau te bepalen van de bachelor en Associate degree studenten, heeft het IGT&D belangrijke verbeterstappen genomen. De leidende rol die de lector speelt binnen dit geheel is van grote waarde voor de opleiding.

Het panel onderstreept het belang van het meer aanbieden van een internationaal perspectief aan de studenten én de docenten en de uitbreiding van hun internationale kennis en vaardigheden in het domein Dovenstudies.

De balans in het programma voor de deeltijdstudenten vraagt nog om aandacht, zo is het panel gebleken. Deeltijders, die met minder contacttijd hetzelfde programma als de voltijders moeten doorlopen, zouden graag meer contacturen willen voor het oefenen van NGT-vaardigheden en minder tijd willen besteden aan bijvoorbeeld opdrachten voor Studievaardigheden & Beroepsvoorbereiding (STB).

De state-of-the art voorzieningen zoals het talenpracticum, de opnamestudio, de dvd's met lesmateriaal en opdrachten en de feedbacksoftware maken het mogelijk, dat de studenten veel gelegenheid krijgen hun taal- en beroepsvaardigheden te ontwikkelen.

Het panel acht het van belang dat het IGT&D de verhouding tussen het aantal dove en horende medewerkers goed blijft monitoren. Het is essentieel dat de opleiding voor de opzet en inhoud van de programma's veel gebruik maken van het 'moedertaalgevoel' voor NGT van dove collega's en van hun kennis over en ervaring met NGT en het werkveld waarvoor de studenten worden opgeleid.

Zoals uit bovenstaande blijkt zijn veel aspecten van de onderwijsleeromgeving ruimschoots voldoende of zelfs goed. Maar het panel ziet ook nog mogelijkheden voor verbeteringen.

Pagina 4 van 9 Daarmee moet de opleiding nu aan de slag. Dat maakt dat het panel een ruime 'voldoende' voor standaard 2 voor zowel de bacheloropleiding als de Associate degree het meest op zijn plaats acht.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties:

- bachelor Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) - voldoende
- Associate degree Schrijftolk (voltijd) – voldoende

Het panel heeft geconstateerd, dat de opleiding veel aandacht besteedt aan het verbeteren en borgen van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen.

Het panel verwacht dat met de invoering van de competentiekaarten met gedragsindicatoren op drie niveaus, het toetsen en beoordelen nog verder zal verbeteren en transparanter zal worden.

De opleiding gebruikt een adequate mix van toetsen. Mooie voorbeelden van toetsen acht het panel de zogenaamde 'life-toetsen' en de praktijktoetsen in het talenpracticum. In de 'life-toetsen' kunnen de studenten Schrijftolk en Tolk NGT aantonen in hoeverre zij beschikken over de vereiste tolkvaardigheden en de vereiste beroepsattitude. De studenten Leraar NGT kunnen via de 'life-toetsen' hun vaardigheden in het doceren van NGT of NmG aantonen.

In de praktijktoetsen die zij moeten uitvoeren voor de camera kunnen de studenten Schrijftolk, Leraar NGT en Tolk NGT ondermeer goed hun beheersing van de NGT aantonen.

Het panel verwacht veel van de NGT-assessments die de opleiding met ingang van 2013-2014 gaan afnemen voor het bepalen van het ERK-NGT niveau van elke student.

Het panel heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig het vier-ogenprincipe hanteert, zowel bij het opstellen van de toetsen als bij het beoordelen. Dat de opleiding de uitvoering van de opdrachten filmt, zodat ook een tweede beoordelaar er desgewenst naar kan kijken, acht het panel zorgvuldig.

De examencommissie en de InstituutsExpertgroep Toetsen en Beoordelen (IETB) spelen een belangrijke rol in het borgen van de kwaliteit van de opleiding respectievelijk de kwaliteit van de toetsing en het beoordelen. Zo screent de IETB alle tentamens voordat deze bij de studenten worden afgenomen en screent de expertgroep eenmaal per twee jaar de kwaliteit van de toetsen nadat deze zijn ingevoerd. Het gesprek met de docenten over de beoordelingskaders van verschillende toetsen staat hoog op de agenda.

Gerealiseerd niveau Leraar/Tolk NGT:

Het panel is van oordeel dat de stageverslagen en Persoonlijke Leeragenda's (PLA's) van de leraren en tolken NGT voldoende het benodigde hbo-bachelor eindniveau reflecteren. De afgestudeerden hebben daarin aangetoond dat zij een goede basis hebben als startende beroepsbeoefenaar.

Met het invoeren van de nieuwe afstudeerprocedure in 2013-2014, zal nog een meer stellige uitspraak gedaan kunnen worden over het realiseren van alle eindkwalificaties.

Het werkveld is tevreden over het niveau van de afgestudeerde tolken en leraren NGT, gezien de beschikbare vier jaar studieduur. Dat tolkstudenten idealiter NGT op een hoger niveau moeten beheersen voor zij het werkveld betreden, lijkt een door veel partijen gedeeld gevoel te zijn.

Pagina 5 van 9 Studenten Leraar NGT vinden regelmatig direct na afstuderen werk als leraar en tolken kunnen zich direct inschrijven in het kwaliteitsborgende Register Tolken Gebarentaal.

Gerealiseerd niveau Schrijftolk:

Het panel is van oordeel dat de stageverslagen en de PLA's van de schrijftolken het niveau van de Associate degree voldoende reflecteren. De afgestudeerden hebben aangetoond dat zij een goede basis hebben als startend schrijftolk.

Het werkveld is ook tevreden over het niveau van de afgestudeerde schrijftolken. Ook schrijftolken kunnen zich direct inschrijven in het kwaliteitsborgende Register Tolken Gebarentaal.

Het panel beoordeelt zowel het toetsen en beoordelen als het gerealiseerd als 'voldoende' en komt daarom tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 3 voor zowel de bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT als de Associate degree Schrijftolk.

Algemene conclusie:

Het panel is op grond van bovenstaande van oordeel, dat zowel de hbo-bacheloropleiding Leraar/Tolk NGT (voltijd en deeltijd) als de Associate degree Schrijftolk als algemeen eindoordeel een 'voldoende' verdienen.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college Hogeschool Utrecht te Utrecht van bestuur van de Hogeschool Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 2 juni 2014 naar voren te brengen.

Per e-mail van 3 juni 2014 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot een aanpassing in bijlage 2.

De NVAO besluit dat accreditatie wordt verleend aan de hbo-bachelor Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloropleiding tot Tolk NGT (240 ECTS; variant: voltijd, deeltijd; Associate degree programma Schrijftolk; locatie: Utrecht) van de Hogeschool Utrecht te Utrecht. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Leraar Nederlandse Gebarentaal en Tolk Nederlandse Gebarentaal.

De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is gelet op het bepaalde in artikel 5a.13e, vierde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek van kracht tot en met 29 juni 2015¹.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO

Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

Lucien Bolleers
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ Nadat de instelling een onvoorwaardelijk positief besluit instellingstoets kwaliteitszorg heeft gekregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar in totaal 6 jaren.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel voltijd, deeltijd, Ad
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Voldoende
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar (voltijd).

Cohort	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval	20,3%	23,0%	16,0%	20,3%	22,2%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor (voltijd).

Cohort	2006	2007	2008
Uitval	45%	44%	51%

Tabel 3: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008
Rendement	52%	50%	36%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD
Percentage	56%	8,5%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	23:1
--------------	------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	13	13	13	10

- Drs. W.G. van Raaijen (voorzitter), senior adviseur en partner bij Hobéon. Sinds 2004 treedt hij veelvuldig op als lead-auditor (voorzitter) van accreditatie-audits in het hoger onderwijs;
- Dr. O.A. Crasborn (lid), is verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen (RU) waar hij optreedt als docent en onderzoek uitvoert naar gebarentalen. Daarnaast werkt Crasborn als freelance tolk Nederlandse Gebarentaal;
- Drs. G.J. van Setten (lid), was tot 2010 directeur van de lerarenopleidingen van de HvA en verrichtte tot augustus 2013 werkzaamheden ten behoeve van de ADEF (landelijk overleg Algemene Directeuren Educatieve Faculteiten) en de Vereniging van Hogescholen (voorheen HBO-Raad);
- M. Buts (student-lid), studeert sinds september 2010 Taalwetenschappen met specialisatie gebarentaalwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).